

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งได้กำหนดแนวทางดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน คือ การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรที่ทำการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 93 ราย ซึ่งเป็นเกษตรกรบ้านห้วยเป้าที่เข้าร่วมในโครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า โดยมีได้มีการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากมีจำนวนประชากรไม่มาก

ประชากรที่ศึกษาแบ่งตามการเข้าร่วมกลุ่มการส่งเสริมในโครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า

ลำดับที่	เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (ราย)
1	กลุ่มปลูกพืชผัก	10
2	กลุ่มปลูกไม้ผล	53
3	กลุ่มเลี้ยงสัตว์	15
4	กลุ่มปลูกหญ้าแฝก	5
5	กลุ่มปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง	10
รวม		93

2. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (Close - ended questions) และคำถามแบบปลายเปิด (Open - ended questions) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปร และข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่าง ๆ ตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจึงกำหนดตัวชี้วัด และมาตรวัดข้อมูลในแต่ละตัวแปร ตามที่ได้กำหนดไว้ แล้วจึงนำข้อมูลตามประเด็นตัวชี้วัด และมาตรวัดมาสร้างเป็นข้อคำถาม แบ่ง ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม และ ทางด้านสิ่งแวดล้อมของเกษตรกร บ้านห้วยเป้า หมู่ที่ 1 ต.ทุ่งข้าวพวง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ที่ เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ อายุ เพศ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกใน ครอบครัวจำนวนพื้นที่ทำกินโดยการเช่าต่อไร่ การถือครองที่ดินต่อไร่ การประกอบอาชีพหลัก การ ประกอบอาชีพรองการได้รับส่งเสริมอาชีพการเกษตร การใช้ปัจจัยการผลิต รายได้ทั้งหมดใน ครอบครัวต่อปี การอบรมด้านพัฒนาอาชีพ การศึกษาดูงานนอกพื้นที่โครงการ การอนุรักษ์ดินและ น้ำและพื้นฟูป่า ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือก แบบให้เลือกคำตอบเดียว แบบ ให้เลือกหลายคำตอบ และเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ ขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็น ลักษณะคำถามกำหนดให้ตอบ (Check List) คำถามเป็นแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกโดยเกณฑ์ การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 และ น้อย ที่สุด = 1

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการขยายผล โครงการหลวงห้วยเป้า หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะคำถาม เป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้โดยเสรี (Free response)

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยการศึกษาจากเอกสาร วิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง โดยนำเสนอแบบ สัมภาษณ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะ เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์และเที่ยงตรงตามเนื้อหา และปรับปรุง แก้ไขในเรื่องสำนวนและภาษา ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับ สมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากเกษตรกรโดยใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วไปสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้า หมู่ที่ 1 ต.ทุ่งข้าวพวง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ด้วยตนเองตามช่วงเวลาที่กำหนดหมาย จนครบ 93 ราย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขยายผลโครงการหลวงห้วยเป้ามาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ตรรกศาสตร์แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพรรณนา เพื่อบรรยายลักษณะต่างๆ ของข้อมูล ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจ และสังคม และทางด้านสิ่งแวดล้อม จากความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) เพื่อหาความถี่และการกระจายของข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal scale) และระดับเรียงอันดับ (Ordinal scale)

2) สถิติค่ามัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) เพื่อหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลระดับอันตรภาค (Interval scale) และระดับอัตราส่วน (Ratio scale) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ ส่วนกลางของข้อมูลเชิงปริมาณ

3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูล

4) น้ำหนักคะแนนเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระดับความพึงพอใจจากการดำเนินงานของโครงการ โดยกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

ระดับความพอใจมากที่สุด	=	5
ระดับความพอใจมาก	=	4
ระดับความพอใจปานกลาง	=	3
ระดับความพอใจน้อย	=	2
ระดับความพอใจน้อยที่สุด	=	1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักหาคะแนนค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ช่วงคะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ช่วงคะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. สถิติเชิงอนุมาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม กับความพึงพอใจของเกษตรกร โดยใช้ สถิติ Chi-square และสถิติ Pearson's Product Moment Correlation.